І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 169. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ВЕРЕСНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 4, 1957 No. 169. VOL. LXIV.

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРІД ВІДЗНАЧИВ 75-ИЙ „ДЕНЬ ПРАЦІ"

ПРЕЗИДЕНТ ХВАЛИВ ФАХОВІСТЬ І ПРАЦЮВИТІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ РОБІТНИКІВ; МІНІ ПРОТИ КОРУПЦІЇ В РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ; МІЧЕЛЛ ЗА ОДНАКОВІ ПРАВА ДЛЯ ВСІХ ЗАТРУДНЕНИХ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер провів кінець тижня в столиці і напередодні „Дня Праці" в окремому звернені хвалив американських чоловіків і жінок за їхню фаховість і працьовитість. „З кожним роком, писав Президент, більше американців працює і користає з добробуту та безпеки. В їхніх руках і мозках лежить сила росту і надія на ще кращі осяги." Голова Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні заявив, що зорганізований світ праці буде здалеку триматися від „комунізму і корупції" та закликав, щоб Конгрес на своїх комісіях „провів докладне і безсторонне слідство в справі відношення між цінами на товари й заробітними платнями та зростом інфляції долярa", щоб можна було повести боротьбу проти обезцінювання валюти. Секретар праці Дж. П. Мічелл заявив, що в цій країні мусять бути однакові права для всіх, щоб можна було заспокоїти потребу нових фахових робітних сил в найближчому майбутньому. Зорганізоване робітництво цієї країни в цьому році відзначало 75-річчя святкування „Дня Праці" в цій країні. Голова АФП-КІО Джордж Міні гостро виступав проти злочинних елементів, які пролізли до деяких робітничих організацій і компромітують їх своєю злочинною діяльністю. Він сказав на радіовій програмі, передаваній по всій країні: „Ми можемо і мусимо викинути з своїх рядів всіх тих, яких виявлено під час переслухань в конгресовій комісії як злочинців в наших організаціях, бо в наших рядах немає місця для тих, які надуживають довір'я, які промовоють собі добродійні робітничі фонди, які мають зв'язки з гангстерами і ракетерами і які приносять ганьбу всьому зорганізованому робітництву". На думку Міні світ праці вийде ще сильніший з тієї боротьби проти злочинних елементів в своїх рядах і з повним успіхом зможе вести боротьбу „за справедливий мир у світі, за економічний поступ і поліпшення життя людськости". Міні гостро виступав проти комуністів і проти тих, які обманюють себе надією, що з комуністами можна прийти до порозуміння. Він також домагався построї боротьби проти інфляції валюти в цій країні, заявляючи, що обезцінення доляра росте потому, що підприємці збільшують ціни на товари, а не тому, що робітництво домагається збільшення заробітної платні.

85-ий Конгрес закінчив свою першу сесію

Вашингтон. — 85-ий Конгрес закінчив свою першу сесію 30-го серпня, яка перейде до історії цієї країни як сесія, на якій ухвалено законопроєкт про охорону громадянських прав. Нова сесія цього Конгресу почнеться аж 7-го січня 1958-го року. В останньому дні першої сесії Палата Репрезентантів ухвалила ще два важливі законопроєкти: законопроєкт про охорону інформацій Федерального Бюра Інвестиґацій прийнято більшістю всіх присутніх конгресменів (315:0), а законопроєкт про допомогу закордонові в сумі 3,435,810,000 долярів більшістю 194-ох проти 122-ох голосів. Сенат прийняв законопроєкт про громадянські права більшістю 60-ох до 15-ох голосів, а законопроєкт про допомогу закордонові більшістю 72-х до 2-ох голосів. Після того президент Айзенгавер прийняв до відома повідомлення обох Палат про закінчення праць, та переслав на руки сенатора Линдона Б. Джансона і спікера Сема Рейбірна побажання доброго відпочинку сенаторам і конгресменам. Президент не є вдоволений із праць Конгресу, який значно змінив урядові законопроєкти, а численних законопроєктів зовсім не ухвалив на цій своїй першій сесії.

Д-Р ГРИГОРІЙ СКЕГАР ПОМЕР У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Лос Анджелес, Каліфорнія. (Телеграмою). — Минулої суботи, 31-го серпня, тут помер, після важкої недуги, перебувши раніше операцію, відомий український діяч і автор, голова 257 Відділу Українського Народного Союзу, д-р Григорій Скегар. Покійний народився в 1891-ому році на Буковині і в 1908 році приїхав до Канади. В 1923-ому р. здобув на Нортвестер університеті диплом доктора дентистики, а в 1925-му році ще диплом магістра мистецтва і психології. Від 1940-го року проживав постійно в Каліфорнії, бувши затрудненим у фільмовій індустрії в Голлівуді. Був широко відомий із своїх статей та дописів і праць, друкованих в різних газетах, включно із „Свободою."

З'ЇЗДАМИ І ЗДВИГАМИ ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ АМЕРИКИ ЗАПОЧАТКУВАЛА НОВИЙ СЕЗОН ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТИ

Під час останнього кінця тижня, що з уваги на Свято Праці в понеділок, 2-го вересня, тривав повних три дні, відбулись головно з'їзди і здвиги організацій української молоді, якими започатковано новий сезон української громадської активности в Америці. В Дітройті, Міш., відбулася 24-та з черги конвенція Ліґи Української Молоді Північної Америки, в якій взяло участь кругло 300 зареєстрованих учасників, а в імпрезах взяло участь понад 2.000 осіб. Рівночасно із конвенцією Ліґи відбулися також збори Т-ва Українських Професіоналістів. На Союзівці, оселі УНСоюзу біля Керґенксону, відбувся 5-ий загальний з'їзд Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії, в якому взяло участь 50 зареєстрованих делегатів та коло 1.000 гостей. На недалекій оселі СУМА в Елленвіллі, Н. Й. і одночасно на оселі „Діброва" біля Дітройту відбулися маніфестаційні здвиги Спілки Української Молоді Америки, в яких взяло участь понад 5.000 осіб, а в Ню Йорку відбувся 7-ий з'їзд Об'єднання Демократичної Української Молоді, в якому взяло участь понад 100 осіб. На всіх з'їздах вислідно маніфестовано віддалість української молоді великим українським традиціям та її бажання допомогти українському народові в його змаганнях до волі і незалежности.

МІНІСТЕР ПРАЦІ КАНАДИ МИХАЙЛО СТАР ВЗЯВ УЧАСТЬ У КОНВЕНЦІЇ ЛІҐИ МОЛОДІ

Дітройт, Міш. — Михайло Стар, міністер праці в канадійському уряді прем'єра Діфенбейкера, та його дружина, губернатор стейту Мішіґен Меннен Вільямс, головний предсідник УНСоюзу Дмитро Галичин і його заступник адв. Михайло Пізнак та ряд інших відомих осіб були гостями на 24-ій конвенції Ліґи Української Молоді Північної Америки, що відбулась тут впродовж минулої суботи, неділі і понеділка, 31-го серпня і 1 та 2-го вересня. В конвенції взяло участь 300 зареєстрованих осіб, а у зв'язаних з цією конвенцією імпрезах, зокрема в музичному фестивалі та в бенкеті, взяло участь понад 3,000 осіб. Конвенцію, яку започатковано в суботу, 31-го серпня, відспіванням американського і канадійського національних гимнів (Ліґа об'єднує переважно народжені в Америці і Канаді молоді українські генерації), та яку відкрив дотеперішній її голова Ол. Прончик, проводила Президія з Тарасом Шмаґалою, сином головного радного УНСоюзу Дмитра Шмаґали з Клівленду, на чолі. На порядку нарад були в першу чергу звіти дотеперішньої управи, дебати над звітами та схвалення відповідних резолюцій, що їх приготовила очолювана п. Йосипом Лисогором резолюційна комісія. Багато уваги віддано під час нарад справам створеної вже на попередній конвенції і оформленої тепер Культурної Фундації Ліґи. Конвенція закінчилася вибором нової Управи, яку очолив молодий д-р Евген Драґінда з Дітройту. Конвенція відбувалася в презентативному готелі Шератон-Кедиллак.

Міністер Михайло Стар

МІНІСТЕР СТАР І ГУБЕРНАТОР ВІЛЬЯМС ЗАКЛИКАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ ЗБЕРІГАТИ УКРАЇНСЬКІ ТРАДИЦІЇ ТА ПЛЕКАТИ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ

Міністер праці Канади Михайло Стар на бенкеті, а губернатор Мішіґену Вільямс на концерті заклікали українську молодь Америки і Канади, щоб вона зберігала як велику цінність, свою українську спадщину і українську культуру, що займає важливе місце в культурній скарбниці світу. Імпрези, на яких вони виступали, зокрема фестиваль української пісні і танцю, що відбувся з години і в рямках конвенції Ліґи Української Молоді, були потвердженням цих слів та наявним доказом, що українська молодь справді може пишатися традиціями і культурою свого народу.

Культурні фестивалі вже належать до традиційних імпрез кожної конвенції Ліґи Молоді. Цим разом фестиваль відбувся у великій авдиторії Форда, майже заповнений учасниками конвенції та місцевими і позамісцевими гостями. На програму цієї культурної імпрези склались виступи чоловічого хору „Сурма" з Шикаґо, танцювальної групи „Гопак" з Гемилтону, що виклікувала своїми виступами, зокрема виступами дітей великий ентузіязм серед публіки, фортепіанове сольо відомого піаніста Бориса Максимовича та виступ солістки канадійських сцен, радія і телевізії, Лесі Зубрак, що належить уже до третої народженої в Канаді української генерації та яка не тільки бездоганно володіє, але і завжди користується українською мовою, співаючи в її перекладі (Закінчення на стор. 3-ій)

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУВСЯ П'ЯТИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ДЕЛЕГАТІВ БРАТСТВА І УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА

ГОЛОВОЮ БРАТСТВА ПЕРЕОБРАНИЙ ІВАН СКІРА

Союзівка, Керґенксон, Н.Й. — У днях 31 серпня і 1 та 2 вересня ц. р. відбувся тут 5-ий Загальний З'їзд Делегатів Братства 1-ої Дивізії УНА у ЗДА. У з'їзді, що проходив під проводом д-ра Любомира Ортинського, голови світового Братства 1 УД УНА, як предсідника, і полк. Романа Дольницького, як його заступника, взяли участь делегати від 9-ох станиць Братства у ЗДА і представники з місцевостей, де діють окремі уповноважені Братства. Наради з'їзду проходили в діловій і водночас дружній атмосфері, зокрема дуже речевими були і звіти уступаючої управи і звіти окремих станиць, як теж і дискусія, що відбулася над ними. Про діяльність уступаючої управи за її дворічну каденцію звітував голова Братства п. Іван Скіра. Після одностайного ухвалення абсолюторії уступаючій Управі і висловленого окремо під рясні оплески делегатів признання за її працю відбулися вибори нової Управи, до якої обрано одноголосно на пропозицію номінаційної комісії, очолюваної п. Скасовим, нову управу Братства, у складі: І. Скіра —голова, полк. Р. Долинський — перший заступник голови і референт зв'язку, Ст. Горак — другий заст. голови й орг. референт, В. Лотоцький — окр. секретар, О. Білик — фін. референт, Б. Артимишин — реф. сусп. опіки, Вол. Гриньох — реф. видань, Юр. Ференцевич — реф. молоді та І. Коропецький — вільний член. До Контр. комісії обрані. М. Ліщинський, В. Забродський та О. Ліськевич і до Тов. Суду О. Луцький, В. Прокопович та І. Чмола. Під час з'їзду і спільної вечері, що відбулася в суботу 31-го серпня у залі ресторану Союзівки, під проводом Яр. Балабана, вітали з'їзд гол. касир УНС—п. Р. Слободян від Гол. Екзекутиви УНС, ред. В. Душник від УКК, д-р В. Ґалан від ЗУАДК-у та Об'єднання

(Закінчення на стор. 3-ій)

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ СЬОМИЙ З'ЇЗД ОДУМ-у

Ню Йорк, Н. Й. — Сьомий З'їзд Об'єднання Демократичної Української Молоді в ЗДА відбувся в днях від 30-го серпня до 1-го вересня в залях Українського Народного Дому при 2-ій евеню в Ню Йорку. З'їзд проходив під гаслом 40-річчя відродження Української Державности. В п'ятницю відбулася товариська зустріч місцевих членів та делегатів, а в суботу 31-го серпня в пополудневих годинах відбулося відкриття З'їзду, якого доконав голова Головної Управи Роман Лисняк. Після молитви вибрано Президію З'їзду, до якої ввійшли Леонід Чудовський як голова, Юрій Криволап і Сергій Омельченко — заст. голови та Лукаш Віра і Худяк Люба як секретарки. У З'їзді взяло участь 55 зареєстрованих делегатів та 48 гостей. Після прийняття програми З'їзду та виголошення усних привітів від численних установ і організацій приступлено до вибрання потрібних Комісій та виголошення таких доповідей: голова ГУ Роман Лисняк доповідав на тему „Процес відродження української державности", а голова Центрального Комітету Евген Федоренко говорив на тему „Проблема української молоді". Після доповідей відбулася дискусія.

О 7-ій годині ввечорі в великій залі Українського Народного Дому відбувся Бенкет, в якому взяло участь коло 100 осіб. Евген Федоренко відкрив Бенкет короткою промовою, після чого привітав приявного на бенкеті президента Української Народної Республики в екзилі д-ра Степана

(Закінчення на стор. 3-ій)

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ КЛК ЗА МАНДРІВНУ ЧАШУ УНСОЮЗУ ПРОЙШЛИ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

Ю. ГОДІВ ТА О. ДИГДАЛЕВИЧ — ПЕРЕМОЖЦЯМИ

Союзівка, Керґенксон. — В днях 31 серпня та 1 і 2 вересня відбулися на спортових площах Союзівки тенісові турніри за чашу УНСоюзу і нагороду Союзівки, влаштовані Карпатським Лещетарським Клюбом з Ню Йорку. У тенісовому турнірі чоловіків за мандрівну чашу УНСоюзу взяло участь 27 чоловіків (на 28 зголошених) і 5 жінок. — Були заступлені: Карпатський Лещетарський Клюб — 12 змагунів -ок), Сокіл, Сиракузи — 9, Скала. Ньюарк — 5, Черник, Дітройт — 3, Союзівка — 2, без клюб. приналежности — 2. Змагання відбувалися системою два з трьох і фінал три з п'ятьох. Обидва турніри виказали зріст зацікавлення тенісовим спортом, зокрема серед молоді, велике завзяття та добре опанування цієї ділянки спорту молодшими змагунами, серед яких треба відзначити Ю. Годева, М. Шияна, В. Шпічку та Кавку. Перемогу здобули у турнірі чоловіків Юрій Годів, із клюбу Черник в Дітройті, який переміг минулорічного першуна Теодора Ступницького із Сокола, Сиракюзи, рахунком 2:6, 6:1, 6:1, 6:0, та в турнірі жінок О. Дигдалевич з КЛК, Ню Йорк, яка перемогла п-ню М. Душник, Союзівка, у відношенні 10:12, 6.4, 6.4. Провідником змагань та головним суддею був інж.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Гол. касир УНСоюзу Р. Слободян вручує переможцеві тенісового турніру Юрієві Годеву чашу УНСоюзу. Поруч п-на О. Дигдалевич, переможець у турнірі жінок. Ліворуч представник Союзівки п. В. Квас, праворуч із самого краю — керівник змагань інж. Б. Рак.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ ВІДБУЛА СВІЙ ШОСТИЙ ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ

В днях 31 серпня та 1 і 2 вересня ц. р. Спілка Української Молоді Америки (СУМА) відбула свій шостий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг, влаштовуваний одночасно на Оселі СУМА в Елленвіл, Н. Й. та на українській Оселі „Діброва" біля Дітройту. Здвиг відбувався для відзначення 40-річчя української національно-визвольної боротьби та 15-річчя УПА. У Здвизі, що проходив під проводом СУМА в Елленвіл, взяло участь понад 1.000 старших і юних сумівців із Осередків СУМА східніх стейтів. Маніфестацію в Елленвілі започатковано покликанням почесної Президії із представників українських організацій та установ та промовою заступника голови Гол. Управи СУМА Мих. Фурди, після чого вітали учасників Здвигу кол. касир УНСоюзу Р. Слободян від УНС, ред. В. Душник від УККА, ред. Б. Кравців від редакцій „Свободи" та Пласту у ЗДА, д-р Л. Ортинський від Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА, п. Грицков'ян від гол. Управи б. Вояків УПА, П. Дорожинський від ЦЕСУС'а, п. Юр.

(Закінчення на стор. 3-ій)

МЕКМІЛЛЕН ЗАКЛИКАЄ БУЛГАНІНА ПОГОДИТИСЬ НА ПЛЯН РОЗЗБРОЄННЯ

Лондон. — В понеділок 2 вересня ц. р. оприлюднено листа, що його написав наприкінці мин. тижня англійський прем'єр Герольд Мекміллен до совєтського прем'єра Николая Булґаніна. Формально цей лист є відповіддю на Булґанінового листа з 20-го липня ц. р. У тій своїй відповіді Мекміллен найважливішу частину присвятив справі роззброєння. Англійський прем'єр підкреслює, що справа міжнародного роззброєння є „найполегливішою проблемою" з усіх, що їх він і Булґанін заторкнули до цього часу в своєму листуванні. Він запевняє, що пред'явлений в цілості на письмі в четвер минулого тижня західній проєкт роззброєння є „важливим причинком, однаково практично, як у своїй концепції, в напрямку до порозуміння між нами". „Глибоко вірю, що він (проєкт) знайде з Вашого боку поважний підхід. Мається сказати тільки одно слово, а буде запевнений дійсний поступ". Однак тут же Мекміллен звернув увагу, що промова совєтського делегата на Лондонській конференції роззброєння з вітрівка в минулому тижні „своїм тоном і змістом дуже розчарувала". В дальшому тексті свого листа, Мекміллен заторкує питання англійсько-совєтських торговельних і культурних взаємин. Він зазначив, що англійська публічна опінія була сильно схвильована подвеѓненою Совєтів на Мадярщині і тому не можна було перевести „тіснiших контактів", але підтримав проєкт виміни радіо-телевізійних передач. Щодо Булґанінової пропозиції, щоб европейський пакт безпеки започаткувати спільною декларацією, що ніхто не дасть ніякої економічної ані військової допомоги аґресорові, то Мекміллен відкликався до пакту НАТО з 23 жовтня 1954 року, де саме зроблено таке зобов'язання. Наприкінці англійський прем'єр звертає увагу, що в підході до англійсько-совєтських взаємин потрібна „щирість і толеранція" та що краще відвертими словами з'ясовувати взаємні розбіжності, як закривати їх „баламутними словами".

Доля конференції роззброєння рішиться в цьому тижні

Лондон. — Міжнародна конференція роззброєння, перервана на „великий кінець тижня", мала зійтись знову у вівторок 3 вересня ц. р. У міжчасі головний американський делеґат Герольд Стассен був у Вашингтоні, де в мин. суботу звітував стан переговорів про роззброєння през. Айзенгаверові та двічі конферував з державним секретарем Доллесом. Він бачився з ним ще в понеділок вранці, майже безпосередньо перед своїм відлетом назад до Лондону. Стассен висловив „поміркований оптимізм", пояснюючи його очевидним інтересом всіх сторін дійти до порозуміння, бо всі, мовляв, здають собі справу з катастрофи, як би прийшло до атомової війни. Проте за часописними коментарями, переважує песимістичний погляд, що Лондонська конференція скінчиться невдачею вже в цьому тижні. Совєти вже тепер домагаються, щоб склад тієї конференції (ЗДА, Англія, Франція, Канада і СССР) поширити ще на Польщу і Індію. За загальним переконанням Совєти рішили перенести дебату про міжнародне роззброєння на форум повної Комісії для справ роззброєння Об'єднаних Націй та самої Генеральної Асамблеї і використовувати надалі цю тему для пропаганди, а не поважної дискусії.

Дозволено чужинцям на подорож до Львова, Ужгороду і Черновець

Москва. — Совєтський уряд проголосив наприкінці минулого тижня скасування дотеперішньої заборони чужинцям подорожувати до трьох західньо - українських міст, що були столицями земель, які знаходились колись під австро-угорською, а потім під польською, чесько - словацькою та румунською окупаціями — до Львова, Ужгороду і Черновець. Вдночас дозволено подорожувати до Риги, столиці Латвії, та на Сибірі до Іркутська. Зате проголошено знову заборонеими сумежний із комуно-китайським кордоном, обширами коло 120.000 кв. миль в центральній Азії, сумежний із комуно-китайським кордоном, обшир: міста Ленінґрад і деякі місцевості в околиці Москви. Ці обмеження для подорожі всіх чужинців в Совєтському Союзі, включно з дипломатичними представниками в Москві, проголошено було в 1953 році. Американський уряд проголосив тоді відплатне обмеження для совєтських дипломатів в ЗДА, але вони все одно завжди мали куди більшу свободу рухів, як американські дипломати в СССР. — При цій нагоді західні часописи подають, що Львів нараховує тепер 385,000 мешканців.

В АМЕРИЦІ

● **Часописи** пишуть про те, як головний лікар із Уряду Здоров'я змусив президента Айзенгавера нащепитися проти інфлюенци. Президент не хотів щепитися, кажучи, що зробить це аж тоді, коли буде доволі вакцини для всіх людей. Тоді лікар сказав Президентові, що він повинен нащепитися, бо хворів на серце. Але й це не помогло. Нарешті йому заявили, що він розмовляв із людьми, які вже хворіли на азійську інлюенцу, і аж тоді Президент дав свою згоду. Проте, Айзенгаверові не сказали, що вже минув той період, коли він міг набратися недуги, і що щеплення починає діяти лише через 10—14 днів.

● **9 річна дівчина** з Літтел Раку, Арканзас, стала матір'ю 2.5 фунтової дитини, яка прийшла на світ, маючи всього лише 7 місяців.

● **Лікарі** ствердили, що ті особи, організм яких не зносить яйцевого білка, дуже вразливі на щеплення вакциною проти азійської інфлюенци, яку продукується з яєць.

● **104 бразилійські конґресмени** внесли законопроєкт, який давав би право голосувати і неписьменним особам. За цим законопроєктом не мали б виборчого права тільки ті особи, яких судово позбавлено цього права, вояки, і ті, які „не можуть висловитися державною мовою".

● **Губернатор стейту Ню Джерзі, Роберт Б. Майнер,** має цього року полегшу в виборчій кампанії, бо з ним їздить його молода дружина, яка викликає симпатію серед виборців. В 1953 році він був ще парубком, а цього року в січні одружився з Гелен Д. Стівенсон, яка самою своєю присутністю на виборчих вічах здобуває прихильників своєму чоловікові.

● **Книгар Р. Вошбири** в Вільямставні, Масс., дістав листа і три чеки з Південної Африки, якими неназваний колишній студент з цього міста сплачував свій борг з 1949 року. 36.60-доляровим чеком сплачував властивий борг, 22.42- доляровим чеком — відсотки, а 6.53-доляровим чеком — різницю, яка виникла внаслідок знецінення доляра.

У СВІТІ

● **У Москві і в Дамаску,** столиці Сирії, офіційно заперечено, начебто Хрущов і Булґанін дістали офіційне запрошення приїхати до Сирії і збиралися туди цією осінню. Большевики і сирійські комуністи, щоб не провокувати Заходу до енерґійної контракції, запевняють, що між СССР і Сирією нема дуже тісної дружби.

● **Конрад Аденауер** прийняв у своїй виборчій кампанії в Західній Німеччині американську виборчу техніку: роз'їздить по всій Німеччині спеціяльним „виборчим поїздом". Але свої промови виголошує він не з залізничої плятформи, як американські кандидати, а виступає по міських залях. Разом з ним їздить 28 журналістів: німці, французи, американці, англійці, шведи і данці. Конрад Аденауер в січні скінчить 82 роки. Він каже, що людський розум функціонує правильно до 131 року життя.

● **У Гамбурґу** в Західній Німеччині вперше після війни відбудуться футбольні змагання поміж західньо - німецькою і совєтською дружинами. Спершу західньо - німецький уряд не погоджувався на приїзд совєтської футбольної дружини, але під натиском публічної опінії, з уваги на передвиборчий час, дав згоду.

● **Перший директор Міжнародної Аґенції Атомової Енерґії** діставатиме $20,000 річної платні. Таку саму платню дістають директор Міжнародного Банку Відбудови і Розвитку та директор Міжнародного Монетарного Фонду — також установи Об'єднаних Націй. Ці платні входять в бюджет Об'єднаних Націй, покриваний членськими внесками 81 держав - членів, але у 40% — З'єдиненими Державами.

● **Західньо - берлінська** міська управа рішила асиґнувати $250,000 на будову жидівської синаґоги і „суспільного центру" на місці зруйнованої нацистами давньої божниці.

● **Представник мусульманського „омана",** який недавно збунтувався був проти султана в маленькому королівстві Москату й Оману і мусів втікати після того, як англійці поспішили на поміч султанові, скаржився в Каїро, що державний секретар Доллес не захотів навіть перечитати переслану йому в цій справі скаргу арабського ворохобника.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЛЕМ'Я „БУВШИХ"

У великій мозаїці наших американсько-українських організацій є цілий ряд таких, що мають уже в своїй назві прикметниковий додаток: „бувші". Є в нас Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, є Демократичне Об'єднання бувших репресованих Совєтами, є Ліга бувших політичних в'язнів і ряд інших „бувших". Правда, як заглянути до статутів цих організацій, то ці бувші мають переважно шляхетні майбутні цілі, себто об'єднуються для майбутнього. А проте, вони є бувші і в поважній частині такими залишаться, не зважаючи на добрі цілі в їхніх статутах.

Однак, з організаціями „бувших" у нас ще, можна сказати, півбіди. Вони бо, признаючи свою бувшість, все ж таки мають добру волю, щоб працювати для того, аби їм подібні були в майбутньому, як це роблять бувші вояки, або, щоб таких не було, як це є ціллю бувших репресованих і в'язнів. Натомість гірше, якщо вже не трагічно виглядає у нас справа з бувшими громадянами та громадськими діячами, а таких багато, може забагато. Погляньте довкола себе, розгляньтесь між своїми знайомими чи сусідами, і переконаєтесь, скільки їх є. Не говоримо про тих, що їх до „бувших" приділила доля чи вік. Очевидно, якщо бувший професор став тепер фізичним робітником, і якщо бувший адвокат, суддя, кооператор чи редактор виконують іншу професію, то це вже така їх зубата доля і вони стали бувшими не з власної волі.

Проте, мова не про тих бувших, які між бувшими опинились силою важких скитальських обставин, а тільки про тих, які самі до бувших переходять. Взяти б тільки для прикладу кожномісячні звіти Українського Народного Союзу, в яких подається довгі списки суспендованих членів. Вони в більшості стають бувшими з власної волі, чи пак з власного недбальства і власної несвідомости. Або перегляньте в Українському Конґресовому Комітеті списки платників національного датку і жертводавців на народні цілі; перегляньте такі списки і в Допомоговому Комітеті, і тоді щойно переконаєтесь, що заголовок цього коментаря: „Плем'я бувших", має свої оправдані причини і вірно характеризує нашу спільноту.

Щоб не бути однобічним, не можна промовчати й те, що цей процес переходу до стану бувших відбувається в нашій спільноті не тільки в неґативному напрямі, бо є й такі, що їх з „бувшістю" можна тільки привітати. Є бо й бувші мешканці „хати скраю", які тепер приступили до громади і активно в ній проявляються, є й бувші кирининки, які тепер сидять тихо і цим також роблять громаді прислугу, щонайменше не шкодять їй, є й бувші запалені партійці, які пригасили свій партійний вогонь і побачили поза партією нарід.

Усі ці професійні, громадські і подібні бувші розвиваються у нас на одному великому і загальному тлі „бувшости", себто нашої національної бувшости. Бо чи не вважають нас сьогодні й „бувшими українцями"? Що більше, багато з нас самі так себе окреслюють: американець українського роду, чи американець українського походження. А це ніщо інше, як теперішній американець, а бувший українець. В результаті ми сьогодні становимо американське плем'я бувших українців.

В американській термінології це є в порядку, бо ж називати себе і бути американцем якогось іншого національного походження — це великий привілей, за який можна тільки дякувати Богу. Але в нашій, українській термінології це неправильно і невірно. Ми бо під національністю розуміємо не державну приналежність, але саме те походження, ту дослівно національність, яку характеризують і кров, і вдача, і великі традиції, і навіть часто фізична будова. Ми не можемо бути бувшими українцями, хоч би того навіть хотіли, так, як тигр не може бути левом, хоч належить до створінь з чотирма ногами. Тому єдиноправильною нашою назвою є назва американський українець і американські українці. Відповідно до того ми й повинні поступати, бути вірними та добрими американськими громадянами, але не поривати духових і кровних зв'язків з українським народом та всіляко йому допомагати, плекаючи українську культуру, зберігаючи українські традиції, даючи свій вклад в український розвиток та в українські змагання. Ми не є і не потребуємо бути плем'ям бувших і ми ним не будемо, якщо собі це усвідомимо і будемо відповідно поступати. Ми — американські українці!

ПРЕСОВА СЛУЖБА З ТОГО БОКУ ЗАВІСИ

Власні кореспонденти в чужих країнах і їхні інформації, репортажі та коментарі віддавна стали невід'ємною частиною редакційного апарату всіх великих газет у світі. У вільних країнах світу такі кореспонденти є доповненням місцевої преси, напр., американським кореспондентам у Парижі вистачить тільки доповнювати й коментувати по-своєму події, про які вичерпно і всебічно пише сама французька преса. З комуністичними країнами не те. Тамошня преса не може бути джерелом інформацій про тамошні країни, бо вона не віддзеркалює життя, настроїв і течій країн під комуністичним режимом. Вона є тільки трубою державного і партійного комуністичного апарату і висловлює виключно те, чого бажає собі комуністична влада. Правда, громадяни в комуністичних країнах навчились виловлювати трішки правди, читаючи газети між рядками й розшифровуючи специфічний стиль комуністичної пропаґанди, орієнтуючись по черговості, як подається прізвища комуністичних достойників в офіційних списках і т. п. Очевидно, що великі часописи у вільному світі можуть займатися теж такими аналітичними студіями над комуністичною дуже нудною, одностайною, типово-казьонною пресою. Але їм тим більше залежить на власних кореспондентах у Москві, Пейпінґу, Празі чи Београді, хоч ті кореспонденти теж можуть виконати тільки частинно свої професійні функції. Бо вони спутані цензурою комуністичного режиму, а коли б навіть не цензуровано їхніх статтей і дописів перед висланням до газети, то вони мусять берегтись — не писати нічого такого, за що диктатори негайно видалили б їх з свого краю. І тому також кореспонденції навіть американських кореспондентів з-поза залізної завіси бліді та ялові, а цікавими стають щойно тоді, коли даний кореспондент виїхав уже звідтіль і більше туди не повернеться.

Питання пресової служби з терену комуністичного Китаю актуальне для американської преси від жовтня 1949 року, коли то молодий комуно-китайський уряд виким нув усіх кореспондентів тих країн, які не визнали переможного комуністичного режиму. Американська преса подавала вістки про комуністичний Китай з Гонґ Конґу, обсервуючи китайський суходіл з вузького віконця та збираючи інформації від утікачів чи нечисленних різнонаціональних туристів. Рік тому комуно-китайський уряд вислав 18-м американським журналістам поіменні запросини приїхати до Пейпінґу на один місяць. Американські видавці і журналісти зрозуміли це, як перше легеньке відхилення щільно до цього часу зачинених дверей, і рішили використати нагоду, щоб одержати першу за 18 років, хоч ще дуже обмежену, можливість для власної безпосередньої пресової інформації з тамошнього терену. Але державний департамент спротивився виїздові кореспондентів, навівши низку арґументів правно-політичного і престижево-морального характеру. Світ преси не дав себе переконати, дармащо солідарно підпорядкувався бажанням державного департаменту. Під натиском одностайної американської пресової опінії, яка вважала, що обов'язком вільної преси є здобувати інформації про всі краї і режими світу без уваги на взаємини між тими країнами і батьківщиною, — під цим натиском державний департамент погодився минулого тижня на виїзд до комуністичного Китаю спершу 24-х кореспондентів найбільших пресових аґенцій і часописів, на „експериментальний" термін шістьох місяців. Врахувавши подорож літаками, державний департамент дав 24-м журналістам сім місяців часу для такої першої місії часописних професіоналів до країни поза бамбусовою заслоною. Американські видавці і журналісти теж не були цілком вдоволені цим рішенням, особливо ж обурювались неохоплені цим дозволом професійні фоторепортери, — але всі 24 видавництва пристали на цю тимчасову розв'язку і вислали до Гонґ Конґу своїх найкращих співробітників.

Несподіванка прийшла з комуно-китайського боку. Комуно-китайський офіціоз обурився проти державного департаменту, що той, дозволивши своїм журналістам виїхати до Китаю, застерігся проти приїзду до Америки китайських комуністичних кореспондентів. При цій нагоді чоловий комуно-китайський часопис, висловлюючи — видно — думку свого уряду — назвав американських журналістів шпигунами й саботажниками. Тепер державний департамент опинився під натиском частини американської опінії, яка вважає, що Америці нічого не пошкодило б, якби вона впустила гурток комуно-китайських журналістів (напевно у великій мірі вишколених шпигунів і саботажників!), з другого боку американський світ преси дістав добру науку, якими очима комуно-китайський режим дивиться на працівників преси у вільному світі. Сам державний секретар Доллес не виключив можливости впустити на обмежений час до ЗДА деяких комуно-китайських журналістів, якби вони зголосили аплікації, і не утотожнив згаданого голосу комуно-китайського щоденника з офіційним становищем китайського уряду. Мовляв, комуно-китайський уряд не дав ще ніякої офіційної відповіді. А пресові коментатори висловлюють здогад, що китайський комуністичний уряд зволікає з видачею віз американським журналістам, які прибули з Америки до Гонґ Конґу, бо не хоче, щоб ті журналісти зустріли в Китаї 41 американських юнаків, які на власну руку, знехтувавши порадами й бажаннями американського уряду, поїхали до Пейпінґу „безпосередньо з „фестивалю молоді" в Москві. Комуно-китайський уряд не хоче, щоб приявність американських журналістів зіпсувала використовування на сто відсотків легкодушного кроку американських студентів для пропаґандивних комуністичних цілей.

В усякому разі, пресова служба вільної преси з-поза залізної завіси — це важка, трудна й складна місія. Вона подібна до праці репортерів з першої лінії бойового фронту. Але атмосфера праці ще гірша, а цензурні пута, що їх самі собі мусять накладати журналісти, ще прикріші, бо міряні за критеріями не добра власної батьківщини, а химер ворожого й ненависницького режиму. Коли вільний журналіст дійсно хоче писати повну правду не про Совєтський Союз чи „народний" Китай, а й про „невтральну" Юґославію — він не всилі зробити це. І тому користь від власних кореспондентів у комуністичних країнах практично дуже мала, тим менша, що умовини їх життя і праці утруднюють їм самим пізнанням повної правди.

Юрій Студинський

ВИБОРЧИЙ ГАМІР У НІМЕЧЧИНІ

До Фельдафінґу над Штарнберзьким озером, до містечка, де зараз по другій світовій війні жило багато українських втікачів, а де живе тепер уже на приватці тільки один українець, приїхав з виборчою пропаґандою міністер фінансів Баварії п. Ціч.

Фінансовий потентат Баварії є „селф мейд мен'ом" і свою блискучу кар'єру завдячує тільки своїй праці та політичній спритності. Він є членом Соціял-Демократичної партії, високий на зріст, із сріблястим волоссям, і від пань, що були на залі, в якій він промовляв, ми почули, що він — „гарний мужчина".

На жаль, його промова, як і промови Оленгауера, Карла Шмідта, якщо згадаємо визначних соціялістів, чи промови Аденауера, Ергарда чи Герстенмаєра, якщо згадаємо визначніших християнських політиків, утратили зовсім клясичний стиль. Колись їхні промови були блискучі і стягали добірну публіку. Сьогодні вони пристосовуються до сірої маси і кидають тільки демагогічні кличі.

Міністер Ціч розпочав свою промову, яку слухало коло 80 фельдафінзьких та штарнберзьких робітників і селян, словами Бісмарка: найбільше дурниць і брехонь говорять депутати перед виборами. Це, мабуть, щоб розсмішити публіку. Він дуже гостро заатакував Аденауера. Якщо Аденауер, говорив міністер, заявляє, що з приходом до влади СПД Німеччина впаде, то це — ознака, що Аденауер не шанує німецьких виборців. Майже по всіх великих містах Німеччини при кермі стоять соціялісти, продовжував Ціч, і тяжко закинути їм брак політичного розуму чи досвіду. Також в цілому ряді німецьких крайових урядів прем'єр-міністрами є соціялісти. Отже, Німецька Соціял-Демократична парія приготована і здібна обняти владу. Він протестував також проти заяви німецького канцлера, мовляв, соціялісти — проти релігії, і навів такі слова філософа Ліхтенберґа: „дуже дивно, що люди так радо покликаються на релігію, а так рідко живуть у згоді з її принципами" Німецька Соціял-Демократична партія проти загальної військової служби тільки тому, що модерна армія вимагає ударних відділів, дуже добре вправлених, а цього не можна осягнути за один рік служби. Отже, армія мусить бути професійною — „беруфсарме". Він заперечував теж проти того, щоб Німеччина виступила з НАТО, коли соціялісти прийдуть до влади. Зате він дуже бажає — і говорив про це в імені своєї партії, — щоб німецька армія не була вивінувана атомовою зброєю, бо це могло б довести в разі війни до знищення Німеччини. Зрештою, американський міністер народної оборони, бувши недавно в Німеччині, заявив, що кожна держава-член НАТО має право відкинути атомову зброю.. Тому в передмові до відомого гайдельберзького маніфесту німецьких фізиків була виразна згадка проти озброєння німецьких відділів атомовими засобами. Аденауер і міністер народної оборони Штравс бажають до 1959 року запровадити атомову зброю в рядах німецької армії. Тому, мовляв, треба повалити Аденауера і Штравса. Штарвс — це молода людина, бо має тільки 42 роки, і він має ще час, казав міністер, вибрати собі інший фах. А Аденауер має вже 80 років і може піти на заслужену емеритуру.

Веселий інцидент під час дискусії викликав один виборець, інженер за фахом і, здається, міський радник в Фельдафінґу. Він запитав міністра, що сталося з полем над Штарнберзьким озером, на якому міська управа хотіла побудувати школу? На це Ціч з усміхом відповів, що він продав це державне майно для німецької армії.

Виборча картина, яку ми описуємо, вказує виразно на арґументи, яких вживають соціялісти проти канцлера. А саме вони думають, що утримають парляментарну більшість, якщо виступатимуть проти обов'язку загальної військової служби та проти атомової зброї.

Переговори з СССР теж як виборча пропаґанда

Як відомо, німецький уряд вислав до Москви цілий ряд своїх фінансових і торговельних знавців на переговори в справі підписання торговельної угоди з большевицьким урядом, а також в справі 80 тисяч німецьких громадян, які ще перебувають в СССР. Хто ці німці, які й досі поневіряються в Совєтському Союзі? Це переважно прибалтійські німці, які отримали за часів Гітлера німецьке громадянство і яких німецький уряд вважає за своїх громадян. Про інших, коло півтора мільйона німців, які попали в руки большевиків після другої світової війни, сказав цинічно Аденауерові Булґанін: „Вони — в гробі, небіжчиків хіба від мене не будете жадати". Отже, за тих ще живих 80.000 німців ведеться гаряча дискусія в Москві. У хвилині, як пишемо ці рядки, ще годі сказати,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман Ільницький

ПОДІЇ В КРЕМЛІ І ПОЛІТИКА ЗАХОДУ

Нове перегрупування сил у Кремлі з кінця червня ц. р. заскочило західній світ настільки, що він ще й донині не оцінив як слід цих подій і не позбувся почуття безрадности та зніяковіння. Світова преса зареаґувала на московські події стримано, обмежуючись здебільшого до передачі самих фактів і не заризикувала якимись глибшими коментарями з політичною оцінкою нового становища по цей і по той бік залізної заслони. Бо нема сумніву, що те, що сталося в Кремлі, кидає свою тінь не тільки на Совєтський Союз і на табір комуністичних держав, але також на політику вільного світу, вимагаючи від нього нового підходу до нового становища на Сході.

Кремлівське „чудо"

Якщо тут говоримо про заскочення, то не в тому сенсі, що Захід не знав про внутрішню боротьбу в президії центрального комітету, або що він не очікував і не сподівався поважніших змін в ньому. Так, очевидно, не було. Вільний світ знав про те, що в Кремлі йде затяжний змаг за владу, і навіть так добре знав, що зв'язував з ним великі надії на можливі ґрунтовні зміни в СССР, включно з відкритою громадянською війною. Зрештою, на такий розвиток подій розчисляв не тільки Захід. Також в колах емігрантів із Східньої Европи поважно рахувалися з таким розвитком подій і бачили в ньому один з багатьох шансів визвольної політики. А тим часом Кремль приготовив під тим оглядом всім своїм ворогам глибоке розчарування. Хоч від смерти Сталіна на московському Олімпі зайшли основні персональні зміни, хоч з давнього, „клясичного" ЦК, зокрема з його Президії, залишилося дотепер не більше як 4-5 членів, і то з другорядного ґарнітуру, хоч ключові позиції в імперії обсаджені цілком новими дотепер мало знаними людьми, — з того приводу не впав у Кремлі ні один стріл, не кажучи вже про якусь криваву революцію або громадянську війну.

Під цим оглядом правдивим „чудом" була також остання чистка в ЦК. Як-не-як, а зі складу найвищого керівного органу усунено найчільніших його людей: Молотова, Каґановіча і Маленкова, людей, які після Сталіна були овіяні найбільшою леґендою, які будували партію та імперію і зосереджували в своїх руках найбільші впливи, репрезентуючи найбільший авторитет. Хто міг подумати, що ці люди залишать свої місця без бою, що вони не вжиють сили для того, щоб забезпечити перемогу собі і своїй політичній концепції? А все таки так сталося. Молотов, старий большевик, Каґановіч, неперевершений хитрун, Маленков, верховний апаратчик — відійшли без бою. Залишили трон, не проливши за нього ані краплі крови.

Зрозуміло, що таким безкровним і спокійним перебігом боротьби за владу був заскочений також Захід і то тим більше, що він може ще більше, як поневолені народи, розраховував на боротьбу „на верхах" як на найнадійніший шанс розв'язати міжнародну кризу без війни. Не раз і не два доводилось чути голоси західніх експертів, що для вільного світу важливіший один незадоволений член ЦК, ніж цілі організації визвольного руху з впливами, обмеженими до селянства і робітництва. І ось тепер таке розчарування: в Кремлі найвище поставлені особи усувають один одного, але від цього не міняється міжнародне положення і не вибухає революція. Рахунок не виходить. Передбачення не справджуються.

Несподіванка з національним питанням

Але справа не тільки в цьому. Розчарування Заходу далеко глибше й всестороннішe. Воно стосується ще справи, в якій Захід був найбільше певний себе, про яку думав, що де-де, але там він не може помилитися. Иде про національне питання. Як відомо, Захід репрезентований „Великою Трійкою", не приділяв дотепер цій справі більшої уваги. Він відкладав її, як мало актуальну, на пізніше. Він її помалу студіював, „розробляв", приглядався до неї, але не робив з неї проблеми актуальної політики. Не займав до неї становища. Вдоволявся концепцією непередрішенства. Мовляв, колись побачимо, чи народи СССР хочуть своєї самостійности чи ні. Покищо актуальною є боротьба з режимом, а не з російським імперіялізмом. І що нараз стається? Цілком не те, що передбачував Захід! У зв'язку з змінами в Кремлі з усією силою виринуло національне питання. Аж в трьох місцях недовгого комунікату нового ЦК повертаються московські переможці до національного питання. Говорять вони там про розширення прав національних республік, про право поодиноких народів розвивати свою культуру, економіку та судівництво. Західня політична думка побачила нараз, як валиться й друга її теза, на якій спиралася будівля її відношення до Сходу. Події в Кремлі показали, що національне питання не можна ховати під сукно, що не вистачає його тільки „розробляти". Виявилося, що воно є могутнім фактором політичного життя на Сході.

Чи ж дивно, що західні експерти в совєтських справах після цього набрали в рот води і мовчать? Ніхто з них не скоментував тих місць комунікату, в яких говориться про боротьбу в Кремлі за і проти поширення прав національних республік. Це зрозуміло. Ніхто легко й без болю не признається в своїх помилках.

Підірвані надії на демократичну Росію

Але й на цьому розчарування Заходу не закінчились. Події в Москві ударили його ще по одному місці, на якому була виписана третя головна теза щодо його відношення до СССР. Та теза спиралася на припущенні, що Росія доти небезпечна для вільного світу, доки вона має на чолі большевицький уряд. Коли він буде замінений іншим режимом, більше або менше демократичним — вся небезпека відпаде. Московські дивізії не будуть більше грізні, а російська імперія стане пожаданим членом вільного світу.

Але події в СССР від часу смерти Сталіна також на цю тезу кинули зловіщу тінь і вимагають від Заходу її докорінної перевірки. Спираючись на змінах в Совєтському Союзі, можна теоретично висунути гіпотезу, що теперішня еволюція може допровадити російську імперію до істотних змін в комуністичному режимі. Але вже нині видно, що вони ні в чому не зменшать небезпеки Росії для її ближчого і дальшого оточення. Хрущов сказав, що хоч він проводить боротьбу на внутрішньому полі з сталінізмом, проте він залишається сталінцем у відношенні до „імперіялістів". Це є теза, на яку буде спиратися кожний володар Москви, як довго вона є велика і має силу диктувати свою волю оточенню. Це мусять бачити на Заході, і тому й на цьому відтинку приходиться поважно подумати експертам про ревізію дотеперішньої політики.

Ярослав Ґерус

ОЛЬГА

(Оповідання)

(3)

За стіною знов шелест. Заскрипіло ліжко, зашурготіло відсуване крісло, зашляпали по підлозі м'які капці, рипнули двері. Нарешті шляпання під самими входовими дверима і врівчастий, астматичний віддих.

— Скорше, Тоньку! Скорше, до чорта! — нетерпеливиться Василь.

— Зараз, зараз! Ключа намацати не можу.

Нарешті скреґіт ключа в іржавому замку. Немащені двері: ррриинип, а з-поза дверей, малощо вище над клямкою, велика, лиса голова малого чоловічка.

— А хто це з тобою? — питає лисий.

— Не бійся, Тоньку, це свій!

Лиса голова — за двері, а Роман з Василем, гнучкими східцями, всього троє східців — у малі сіни. В сінях повно всякого краму і якісь сходи вгору. Мабуть, до тієї кімнати, що на піддашші. Направо прохилені двері. З дверей слабке світло і сильний дух вогкости.

Кухонна кімната невелика і теж завалена всякою всячиною. Під стіною ліжко, біля ліжка довгий стіл. На столі горшки, горнятка, ложки, декілька бляшанок з консервів. Усе мішма.

На ліжку сидить, підібгавши під себе ноги, лисий. Здається, перед тим лежав на ньому. Тепер з цікавістю розглядає Романа.

По другому боці стола, на лавці, дівчина. Чорне, хвилясте волосся, білі, як пелюстки вишневого квіту, скроні, рівний ніс, великі, ясносині очі, червоні, м'ясисті губи, довга, біла шия. Сукня? Неважно. Якесь дешеве дрантячко.

Перед дівчиною, на столі, книжка. Дівчина раніше, здається, читала. Тепер — очима на Романі.

Роман здоровить домашніх добрим вечором. Але відповіді нема. Лисий і дівчина, задивившись на нього, мовчать. Дівчина, правда, наче б злегка розтулила уста. Хотіла, здається, щось відповісти. Але, глянувши на лисого, змінила, видно, свою думку. Тільки кивнула головою.

Мовчанка. Виручає Василь:

— Гостя маємо, — каже, дивлячись то на лисого, то на дівчину. — Подорожній. Переночувати в нас хоче.

За хвилину моргає на лисого:

— Ходи, Тоньку, за мною! Маю тобі щось сказати.

Не чекаючи Тонькової відповіді, йде в двері, що до кімнати побіч. Але, ще поки в двері, обертається до Романа і, прижмуривши одно око, кладе палець на губи.

Лисий, закліпавши зачервонілими очицями, з ліжка в капці і — шляп, шляп, за Василем.

Роман сам-на-сам з дівчиною, що з-над книжки, обперши підборіддя на руку, розглядає його від стіп до голови.

Хвилину обоє мовчать. Нарешті дівчина:

— Ви хто такий?

Роман кисло всміхається:

— Чули ж... Подорожній...

Дівчина ґрімасно кривить уста. Долішня губа злегка віддувається.

— Як вас звуть?

— Романом кличуть мене.

— Гарне ім'я.

Дивиться кудись, понад його голову. Зідхає... Може колись, якийсь Роман...

— Маєте папіросу?

— На жаль!.. Дуже прикро. Не курю.

— Нічого! Обійдеться. Старий чорт усі повикурював!

— Думаю, що Василь буде мати.

— Хай вдавиться! Не хочу від нього!.. Але, чого ж ви стоїте? Сідайте!

Показує рукою на лавку. Але на лавці якась хустка, фартушок, шкарпетки, щітка. Сідати нікуди.

— Незвичний до таких порядків?

Кривить уста, ніби до усмішки, і перекладає весь крам на другу сторону.

— Тепер уже дозволите?

Усмішка вже виразніша. З-поміж червоних губ два ряди рівних, білих, як перли, зубів.

Роман сідає. Дівчина дивиться йому просто в вічі. Сині, дуже сині, очі.

— Мене звуть Ольгою.

Роман схиляє голову.

— Дуже приємно.

У дівчини знов ґримаса на устах.

— Не плетіть дурниць! Тепер нікому не є приємно! Але що вдієш...

Знов два ряди перел з-поміж червоних п'явок. Але тільки на хвилину. Бо зараз же — борозна поміж бровами.

— Чого швендяєте поночі?

Сині очі знов прямо на нього.

Дивна річ, часом щось, по суті, цілком не приємне може викликати в людини приємні почування. Може це тому, що почування людини є вислідом не одного якогось зовнішнього поштовху, а цілої низки обставин, які, разом узяті, викликають у нас власне таке, а не інакше враження.

Чого швендяєш поночі?.. Питання для Романа абсолютно не тільки не приємне, але навіть небезпечне. Василь же виразно сказав йому, щоб нікому не казав про те, що сталося. Та й тепер, поки ввійшов у другу кімнату, дав йому знак, щоб мовчав. Чорт-зна — що може вийти з того, як проговориться.

Але, не зважаючи на це, Романові таки приємно, що Ольга це питання поставила. І що поставила його власне в такій формі, у формі докору. (Зморшка поміж бровами!). Бо ж як докоряє, тоді, значить, цікавиться ним. А це, безперечно, для кожної молодої людини приємно, що якась інша молода людина приязно цікавиться нею. Особливо тоді, як у тієї іншої людини дуже сині очі та жагуче червоні губи.

Але побіч цього, так би мовити, самохвального почуття, було тут ще щось. Здоровий інстинкт самозбереження підказував Романові щось куди важливіше від попереднього, щось, що могло мати для нього й практичну, реальну вартість.

У положенні, в якому він перебував, йому конечно треба було піддержки якоїсь щирої, прихильної для нього людини. Зрозуміло, що ані Василь, ані Тонько такими для нього не могли бути. Це само собою. Не був же ж він сліпий і бачив, з ким має діло. Не знав теж, хто був там, на піддашші, і чого можна було звідтіль сподіватись.

Отже, в таких обставинах „чого швендяєш" мало для нього просто капітальне значення. Воно казало йому, що дівчина прихильна до нього, що вона зможе йому, в потребі, допомогти, що він зможе від неї довідатись дещо про середовище, в яке попав, ну, і, відповідно до того, намітити собі плян дальших дій.

ЛАСКАВИЙ СЕРПЕНЬ

Ласкавий серпень. Мляве сонце
диктує ще яркі слова...
Уже не вперше бачу сон цей,
а так хмеліє голова,
І хтось у серці радість множить,
легку як срібне волоконце:
„Ще зацвітуть удруге рожі,
для всього буде воріття"...
Серпневий день такий погожий,
мов перший день життя.

МИХАЙЛО ДРАЙ-ХМАРА

ВИБОРЧИЙ ГАМІР У НІМЕЧЧИНІ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

чи ці переговори увінчаються успіхом. Західня Німеччина експортує до СССР фабрикати на суму приблизно 300 мільйонів марок. Совєти бажали б товарообмін піднести до 7 мільярдів марок в наступних п'ятьох роках. Німецькі промислові кола дуже заінтересовані цією проблемою, бо хочуть опанувати совєтський ринок, власне стати в ньому твердою ногою. Німецькі промисловці у великій більшості симпатизують вільній демократичній партії (ФДП), і нема сумніву, що Аденауер, висилаючи торговельну делегацію до Москви, хоче вільним німецьким демократам вибити з їхніх рук це домагання. Українському читачеві може бути дивним, що Німеччина і інші великодержави західнього світу торгують з СССР. Але це — скара історія. Під час хрестових походів Папа закликав християнських лицарів не торгувати з мусульманським світом, але теж надаремно.

Ще про виборчу прогнозу

15 вересня ц. р. німецький виборець вирішить про політичне майбутнє Німеччини. Обидві головні партії, тобто християнська партія і соціялісти, заявляють, що їхня перемога запевнена. Робити якусь прогнозу було б надзвичайно небезпечно. І християнська партія і соціялісти мають своїх симпатиків, і їх не зворушують ніякі палкі промови чи заклики. В останніх виборах взяло участь 86% населення. Річ в тому, щоб поширити виборчу участь ще більше і привести до виборчих урн тих людей, які, з політичного лінивства, не беруть участи в важливому політичному акті голосування. Обидві партії кидають щораз нові кличі. Міністер фінансів Шефер оголосив комунікат, в якому стверджується, що німецька валюта належить до найкращих у світі і, без сумніву є найсильнішою в Европі. Це правда, і цей комунікат має вплинути на широкий німецький загал, який ощаджує гроші. В цьому напрямі йде також виданий закон про допомогу рентнерам, який був одноголосно схвалений бундестаґом. Безробіття в Німеччині майже нема. 500.000 безробітних — це переважно старі люди або чужинці. Німецький промисл працює на повну пару, а німецькі товари здобувають закордонні ринки. Це були б арґументи для Аденауера. А передусім, для міністра господарства Ергарда, про якого з пошаною висловлюються і визначні соціялісти, знавці політичної економії.

Прихильники Соціял-Демократичної партії побоюються, що акція соціялістів, виразно звернена тільки проти особистости Аденауера, може мати протилежний ефект. Соціялісти наче загіпнотизовані особистістю Аденауера. Отже, ці прихильники соціял-демократів побоюються, що німці можуть голосувати за християнську партію тільки з уваги на особу Аденауера. І вони пригадують американський приклад, коли мільйони голосів у ЗДА впали за Републіканську партію з огляду не на саму партію, але на престиж Айзенгавера.

● З Буенос Айресу повідомляють, що внаслідок зудару річкового корабля з американським транспортовим пароплавом затонуло 94 особи, а 153 врятовано. Зудар стався на ріці Уруґвай під час дощу і мряки.

● Демократичний конґресмен із Бруклину, Н. Й., Еменюел Селлер заявив, що безцільним є забороняти продаж пасажирам літаків алькогольні напої, бо однаково вони приноситимуть із собою горілку в пляшках.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

КОНВЕНЦІЯ ЛІҐИ МОЛОДІ В ДІТРОЙТІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

навіть пісні світових клясиків. Під час концерту вітав українську молодь губернатор стейту Мішіґен п. Вільямс, даючи високу оцінку українцям, їхнім змаганням та їх вкладові в загальні змагання людства. Великий ентузіязм серед публики викликало повідомлення, що на фестивалі є приявний міністер праці Канади Михайло Стар та як цей вийшов на сцену і його привітав губернатор Вільямс. Програму заповідала і нею проводила Галина Перожак. Фестиваль закінчено відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Черговою великою імпрезою в рямках конвенції Ліґи був бенкет, що відбувся в балевій залі готелю Шаретон в неділю ввечорі. Товстмастром бенкету був д-р Вахна із сусіднього канадійського Віндсору. На бенкеті вітав Ліґу від імені УНСоюзу його заст. гол. предс. і сам колишній голова Ліґи. адв. Михало Пізнак, звертаючи при цьому увагу на головне завдання української молоді: продовжувати українські традиції та допомагати українському народові в його змаганнях і боротьбі за волю і незалежність. Головну промову на бенкеті виголосив міністер Михайло Стар, а від імені міста вітала конвенцію міська радна Маруся Бек. Міністер Стар і п-ні Бек, промовляючи також літературною українською мовою, з гордістю говорили про свій український рід та про свою активність в українській громаді, заки доля судила їм зайняти важливі позиції в загальному житті Канади і Америки.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ ВІДЗНАЧИЛО МІНІСТРА СТАРА, ЯК „ЛЮДИНУ РОКУ"

Міністер Михайло Стар був відзначений, як „людина року" на зборах Т-ва Українських Професіоналістів, що зв'язане традиційно з Ліґою Молоді та яке відбуває свої річні наради в рямках її конвенції. Збори Т-ва відбулись цим разом у приміщеннях Меморіяльного Будинку та були получені із спільною вечерею. Відповідний плякат із відзначенням вручив міністрові Старові голова Т-ва інж. Євген Волошин, після коротких виясненъ Честера Монастирського, який займався анкетою в справі річного відзначення найбільш видатної постаті в американському і канадійському українському житті. Попереднє відзначення одержав уже посмертно сл. п. д-р Лука Мишуга, головний редактор „Свободи". Міністер Стар, прийнявши відзначення, виголосив відповідну промову. Головою Т-ва на чергову каденцію обрано проф. Честера Монастирського.

ПРИЙНЯТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

До багатьох імпрез, які відбулися в рямках або з нагоди конвенції Ліґи Молоді, треба зарахувати також прийняття, що його влаштував Український Народний Союз для представників своїх Відділів метрополії Дітройту та Ліґи Молоді. У прийнятті, що відбулось в суботу по полудні в готелі, в якому відбувалась конвенція, взяло участь понад 100 осіб, в цьому числі представники 9-ох із 10-ти місцевих Відділів УНС. Гостей вітав коротко гол. предс. Дмитро Галичин і заст. гол. предс. Михайло Пізнак. Д. Галичин представив господарів того прийняття, місцевих членів Головного Уряду УНСоюзу гол. контролера Івана В. Іванчука та гол. радного Вол. Дідика, та приявних на цьому прийнятті, як і на конвенції Ліґи ще інших головних урядовців УНС: гол. контролера інж. Степана Куропася з Шикаґо, гол. радного Андрія Джулу з Питсбурґу та редактора „Свободи" А. Драгана. Під час товариської розмови обговорено багато актуальних проблем.

ШОСТИЙ ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Кононів від Товариства Запорожців ім. Болбочана та інші. Після усних привітань відчитано низку привітів від ЗЧ ОУН, АБН, ЦК СУМ у Німеччині та від багатьох сенаторів і конгресменів ЗДА. — Здвиг СУМА в Дітройті відкривав промовою голова Гол. Управи СУМА Зенон Осінчук і вітали його представники дітройтських і шикаґівських українських організацій. Під час обидвох здвигів прийнято і відчитано у формі спеціяльної резолюції „Політичне становище СУМА" із закликом до посилення боротьби з московським комунізмом та імперіялізмом. У програму обидвох здвигів увійшли теж мистецькі та спортові виступи сумівської молоді, як теж святочні ватри та забави.

П'ЯТИЙ З'ЇЗД ДЕЛЕҐАТІВ БРАТСТВА І УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нання бувших Вояків Українських Армій, ред. В. Кравців від редакції „Свободи" та Крайової Пластової Старшини ЗДА, В. Боровик від ООЧСУ, Е. Несторук від Гол. Управи Братства б. вояків УПА, Яр. Кавур від СУМА та ін. Крім того наспіли численні письмові привіти, зокрема від кол. команди УНА ген. П. Шандрука. В неділю 1 вересня на окремій площі відбулася польова Служба Божа і Панахида за поляглих членів 1-ої Української Дивізії УНА, що її відправив Всч. о. Ю. Катрій, який і виголосив патріотичну проповідь, присвячену збройним змаганням України за християнську віру і незалежність. На закінчення з'їзду тідбулася при виповненій слухачами залі доповідь д-ра Л. Ортинського про завдання комбатантів 1-ої Української Дивізії УНА під сучасну пору, як теж висвітлено приготований Б. Артимишиним фотомонтаж п.н. Шляхами 1-ої УД, в якому показано постання, вишкіл, бої та роки полону Дивізії. Під час нарад у вестибюлі гостинниці на Союзівці була відкрита виставка пам'яток і преси, присвячена історії Дивізії, влаштована керівником Музею-Архіву Братства мґр. Городиський.

СЬОМИЙ З'ЇЗД ОДУМ-У

(Закінчення зі стор. 1-ої)

пана Витвицького, який з черги вітав З'їзд ОДУМ'у та бажав йому успіхів в праці для добра української культури та для здійснення тих ідеалів, за які український нарід бореться вже 40 років. Отець протопресвітер Лев Весоловський поблагословив трапезу, під час якої Є. Федоренко вітав представників організацій та гостей: о. протопресв. Лева Весоловського (Консисторія УАПЦ в ЗДА), д-ра Лева Чикаленка, Віктора Приходька (УККА), мґра Гуглевича (Комітет Об. Амер. Укр. Організацій м. Ню Йорку), М. Левицького (Пласт), д-ра Луку Луцева (УНСоюз і „Свобода"), д-ра Івана Козака (ОбВУА), Б. Олександрова (з Канади), Валентина Новицького (УРДП), Євгена Приходька, В. Завітневича та інших. Під час бенкету виголошено численні усні привіти та відчитано надіслані письмові побажання. Бенкет закінчено відспіванням „Не пора, не пора" і „Ще не вмерла Україна", а після того почалася забава з танцями при звуках оркестри п. В. Босого.

В третьому дні З'їзду в неділю 1-го вересня делеґати були присутні на Богослуженнях в українських церквах, а після обіду продовжувано наради, під час яких проф. І. Гончаренко виголосив доповідь на тему: „Самовиховання української молоді". Після звітів голови ГУ і ЦК відбулася довга дискусія, в якій делеґати тішилися успіхами праці своєї організації та турбувалися поважними її недоліками, щиро критикуючи себе самих та нарікаючи на брак допомоги з кол старшого громадянства, вказуючи одночасно на те, що інші молодечі організації користають із підтримки своїх ідеологічних батьків. Головну Управу ОДУМ'у в ЗДА вибрано в такому складі: Леонід Чудовський — голова; Олексій Коновал — 1-ий заст. голови і референт внутр. зв'язків; Павло Римаренко — 2-ий заст. голови і реф. юнацтва; Микола Дзябенко — орг. реф.; Віктор Кулій — культ.-освітній реф.; Володимир Козачинський — фінансовий реф.; Люба Худяк і Віра Русанівська — кандидати. До Контрольної Комісії вибрані: Юрко Криволап, Сергій Омельченко і Галя Красна. До Тов. Суду: Василь Пономаренко, Рая Земська і Віктор Вілоус.

В залізничій катастрофі на острові Джемейка згинуло 176 пасажирів

Кінґставн, Джемейка. — 1-го вересня в залізничій катастрофі коло міста Кінґставн на англійському острові Джемейка (група Вел. Антилів) згинуло 176 осіб, а коло 400 пасажирів є важко поранені, і число смертних випадків може ще збільшитися. Губернатор острова Джан Став заявив, що немає американців між вбитими. В цьому поїзді їхало коло 1.500 осіб, між ними і прогулька католиків, яку вели два католицькі священики, народжені в ЗДА: о. Чарлз Джозеф Еберле і о. Генрі Дж. Малетт. о. Еберле вийшов ціло з катастрофи, а о. Малетт був поранений і його відвезли до шпиталю.

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ КЛК

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Богдан Рак. Суддювали змагуни і крім того здебільша ред. Олег Лисяк. На закінчення змагань відбулося вручення нагород. Мандрівну чашу УНСоюзу передав Ю. Годеву головний касир УНСоюзу п. Роман Слободян, який, висловлюючи признання організаторам змагань та їх учасникам, заявив, що УНСоюз підтримував і буде підтримувати розвиток українського спорту у ЗДА і вже в найближчому році віддасть для користування спортовців нові спортові площі, що їх будування уже започатковано. — Нагороду від адміністрації Союзівки для Ольги Дигдалевич передав п. Д. Квас. Від СУСТА вітав організаторів змагань і змагунів інж. Тарас Грицай. Гол. урядові УНСоюзу та адміністрації Союзівки дякував від КЛК та змагунів інж. Б. Рак за уфундування чаші, як теж за всесторонню підтримку в технічному та господарському улаштуванні турнірів. Змагання втішалися постійною великою фреквенцією численно зібраної на Союзівці публіки.

426 осіб згинуло в автових катастрофах

Ню Йорк. — Гарна погода під час трьох вільних днів у зв'язку з „Днем Праці" спричинила те, що на шляхах цієї країни курсували десятки мільйонів авт та що в автових катастрофах згинуло більше число осіб, як передбачала Рада Крайової Безпеки в Шикаґо. Вона передбачала, що в автових катастрофах згине 420 осіб, а в дійсності радіо подало в ранніх годинах 3-го вересня, що число вбитих виносить 426 осіб. Всіх смертних випадків (внаслідок втоплення і інших катастроф) було понад 600. Те число може ще збільшитися, коли надійдуть звіти з усіх районів країни. В великих містах населення користало з пляж, які були переповнені, головним чином в районі Ню Йорку.

СЛОНИ „КОРОЛЕВАМИ КРАСИ"

У Пелісейдес Парку у Ню Джерзі відбувся конкурс краси для... слонів, що в ньому взяло участь вісім „кандидатів" і „кандидаток". Найбільше виглядів на перемогу здобув 12-річний слон Діну.

Міжнародна Агенція Атомової Енергії вибере в жовтні свого голову

Об'єднані Нації. — В жовтні ц. р. відбудеться перший конгрес Міжнародної Агенції Атомової Енергії у Відні й тоді буде вибраний її перший голова з 4-річним терміном урядування. З'єдинені Держави приступили до агітації між членами тієї міжнародної організації, щоб її головою став республіканський конгресмен В. Стерлінг Кол, член конгресової Військової комісії та спільної Комісії для справ атомової енергії. З'єдинені Держави пригадують в спеціяльному елябораті, розісланому до всіх членів, що Міжнародна Агенція Атомової Енергії постала внаслідку ініціятиви през. Д. Д. Айзенгавера, який виголосив 8 грудня 1953 року історичну промову в Об'єднаних Націях про „Атом для миру" та що ЗДА є головним постачальником атомового матеріялу для мирних цілей. Однак існують прихильники обрання „невтрального" голови — швайцарського професора Павля Йоллеса або шведського вченого Гаррі Брінєльссона. Однак вибір Кола мабуть запевнений, бо СССР ніби погодився підтримати його кандидатуру за ціну підтримання Америкою кандидатури совєтських делегатів на голови трьох важливих комісій.

Уряд не домагається закону, що дозволяв би збільшити федеральну заборгованість

Вашингтон. — Секретар скарбу Роберт Б. Андерсон вислав листи до сенатора Геррі Ф. Бирда і конгресмена Джера Купера, в яких заявив, що уряд не домагається нового закону про збільшення федеральної заборгованости, якої висота становить тепер 276 більйонів долярів, бо буде старатися в цьому фінансовому році не переступити законом признаної висоти федерального кредиту. Та Андерсон передбачає і таку можливість, що, мабуть, треба буде збільшити федеральну заборгованість на кілька сот мільйонів понад дозволену висоту. Це могло б статися в грудні цього року, коли є найменші вплими з федеральних податків, і тоді треба було б скликати надзвичайну сесію Конгресу, яка ухвалила б нову висоту для федеральної заборгованости.

Пропонують закласти архів із відтисками пальців усіх новоодружених

Сан Франсіско, Каліфорнія. — На зборах Крайового Товариства Прокураторів виринула думка про заклади крайового архіву з відтисками пальців всіх тих, які одружуються. Цей архів був би при крайовім бюрі для справ подруж і він допомагав би карати тих, які допускаються бігамії, покинувши свою дружину в якомусь іншому стейті, і які не хочуть фінансово допомагати своїй жінці на утримування дітей. Окружний прокуратор із Брукліна, Н. Й. Едвард С. Сілвер сказав, що окружні прокуратори з різних стейтів в 1956 році зібрали 45 мільйонів долярів від батьків, які покинули свої родини. Ті гроші передано опущеним матерям.

У СУБОТУ, 7-го ВЕРЕСНЯ 1957 р. — о год. 8-ій ранку буде відслужена з приводу:
П'ЯТОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
нашого Незабутнього Брата і Дядька
бл. п. ОСИПА ВИННИКА
б. поручника УГА, учасника Визвольної Боротьби України
та
ДРУГОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
нашої Невіджалуваної Дружини, Матері і Бабуні
бл. п. МАРІЇ з Мициків ВИННИК
у греко-кат. церкві св. Юра в Ню Йорку — при 7-ій вулиці
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
з
ПАНАХИДОЮ
за спокій Їхніх Душ.
До участи в цій Богослужбі, запрошуємо всіх Рідних, Побратимів Зброї, Друзів та Знайомих.
ІВАН ВИННИК, брат і чоловік з дітьми і внуками

Українське Лікарське Товариство в Америці
ділиться сумною вісткою
з загалом українського громадянства, що, дня 12-го ЛИПНЯ 1957 року
— помер нагло у Львові —
ВИЗНАЧНИЙ ЛІКАР та ГРОМАДЯНИН
Д-Р ОЛЕКСАНДЕР БАРВІНСЬКИЙ
на 69-му році життя.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Головна Управа

• РОЗШУКИ •

Пошукую ТЕОДОРА ДУДУ, сина Михайла, з села Підзвіринець, район Комарно, обл. Дрогобич. Він сам, або, хто знає про нього, прошу писати на адресу:
Petro HABAL
918 Parker St.,
Chester, Pa., USA
Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую ВАСИЛЯ МУЗИКУ і його дві сестри АННУ і МАРІЮ МУЗИКА, зі села Крайна, пов. Добромиль.
Маю листа від їх Батька.
Моя адреса:
Stefan КОРКО
487 Ormand Street
Rochester 5, N. Y.

Григорська Настя, із с. Сулукін, Долинського р-ну, Станиславської обл., Зах. Україна, пошукує свого чоловіка ОСИФА ГРИГОРСЬКОГО. Хто знав би про нього, або він сам, проситься зголоситись на вище подану адресу;
Заграничні часописи, прошу про передрук.

ТАРЗАН, ч. 3925. Потенціяльний ворог.

Очікуючи човна в джунглевій стації Нарут, Ольга, Дон Івенс і Тарзан відчували в повітрі ворожість. Бо похмурий французький лісоруб спостерігав за кожним їхнім рухом, звертаючи найбільше уваги на Ольгу! Нарешті він підійшов до прилавка. — Дві склянки, приятелю... Я очікую гостя!